

PROGRAMA
FEBRER-MAIG 2019
MU·IBA MUSEU D'HISTÒRIA
DE BARCELONA

Activitats destacades

Barcelona capital mediterrània.
La metamorfosi medieval, segles XIII-XV.
La conquesta del litoral, segle XXI

Vil·la Joana, literatura i ciutat

MUHBA Casa de l'Aigua

Güell, Gaudí i Jujol

MUHBA Bon Pastor

MUHBA Oliva Artés

El Call jueu de Barcelona

El Camp de la Bota

iN Museu III

Entre la revolució i el disseny

Casal d'estiu

La ciutat amb ulls d'infant

This is Barcelona

Dia Internacional dels Museus.
18 de maig

Centre de Recerca i debat

Espais i relats

Barcelona capital mediterrània

Plaça del Rei, Saló del Tinell.
Del 30 de març al 29 de setembre de 2019

La metamorfosi medieval, segles XIII-XV

L'exposició aborda el paper que va tenir l'activitat comercial mediterrània en la generació dels recursos i la diversificació social que permeté el naixement del municipi de Barcelona. S'hi desglossen els grups socials en què va quedar estructurada aquella renovada societat, capitanejada per l'elit de prohoms enriquets pels negocis, i s'hi descriu la reordenació dels equilibris que va portar a gestar les institucions en què es va anar organitzant. La ciutat, amb el Consell de Cent, els consellers i la resta de càrrecs municipals, va passar de ser una propietat dels comtes reis gestionada pels seus oficials a esdevenir un subjecte de negociació política amb la monarquia i els dos estaments privilegiats, la noblesa i l'Església. Tot i ser itinerant, el poder de la monarquia es veia representat al cor de la ciutat pel Palau Reial Major. Hi residien les dues úniques entitats de la corona que no viatjaven seguint el sobirà: l'arxiu reial i el mestre racional.

La conquesta del litoral, segle XXI

L'enderroc de la muralla de mar entre 1878 i 1881 obria Barcelona al litoral, però les línies ferroviàries establertes a la costa constrengien la trobada de la trama urbana amb la Mediterrània. Cent anys després, els projectes encetats en la dècada de 1980 van ser decisius per a la conformació d'un litoral obert, que la gent de la ciutat ha anat fent seu, en un procés de conquesta que avui encara té reptes pendents importants.

Concert

Música a la Barcelona de Martí l'Humà, en motiu de la l'exposició *Barcelona capital mediterrània*, a càrrec de la **Jove Capella Reial de Catalunya**, amb fragments de la *Missa de Barcelona* i el *Llibre Vermell de Montserrat*. 20/3/2019, 20 h. MUHBA Plaça del Rei, Capella de Santa Àgata. 5 € (Amics: gratuït). Es recomana reserva prèvia.

Inauguració

29/3/2019, 19 h

Visites comentades a l'exposició

25/4/2019, 9/5/2019 i 30/5/2019, 18 h. 5 €

Itineraris medievals

La formació d'una capital. La ciutat medieval 9/3/2019 i 11/5/2019

Pous, fonts i sèquies a la Barcelona medieval 23/3/2019

La Barcelona gòtica, una ciutat en transformació 30/3/2019, 27/4/2019 i 25/5/2019

El Palau Reial Major medieval

2/3/2019 i 4/5/2019

Vil·la Joana, literatura i ciutat

A Vil·la Joana conflueixen la història de la ciutat, l'educació per la paraula, amb les Escoles Vil·la Joana, i els patrimonis literaris, amb Jacint Verdaguer, que hi va passar els seus darrers dies, com a referent principal. L'espai museístic mostra en quatre àmbits —Casa, Literatura, Verdaguer i Barcelona— com la capital de Catalunya esdevé una ciutat de la paraula i de la literatura.

Conferència

Foix-Ferrater, a càrrec de **Jordi Cornudella**, i presentació de la nova edició d'*Els lloms trans-parents*, de J. V. Foix, a càrrec de **Marina Porras**. 17/3/2019, 12.30 h. MUHBA Vil·la Joana. Gratuïta

Espectacles literaris

Paraules i sons. Itinerari literari per la Barcelona dels segles XIX i XX, a càrrec de **Gemma Sangerman**, actriu, i **Oriol Romaní**, clarinet. 11/5/2019, de 18 a 19 h. 5 € (Amics: 3 €).

Lluís Soler diu **Canigó**. Recital poètic. 25/5/2019, de 18 h. 8 € (Amics: 5 €)

Itinerari

Dau al Brossa. La petjada del poeta a Sant Gervasi i l'Eixample. A càrrec de **Carles Rebassa**. 16/3/2019. 8 € (Amics: 5 €). Inici: pl. Molina. Final: c. València

Escriitures de l'exili republicà de 1939 i dels camps de concentració. Vuitanta anys després

Coordinació científica: GEXEL-CEDID (UAB)

Aquest congrés internacional, organitzat pel Grup d'Estudis de l'Exili Literari (GEXEL) del Centre d'Estudis sobre Dictadures i Democràcies (CEDID) de la UAB amb la col·laboració del MUHBA, té com a objectiu principal visualitzar les relacions entre les cultures de l'exili republicà de 1939 i les diferents manifestacions de l'univers concentracionari. Seguint aquesta línia, s'han convidat especialistes d'arreu del món que tractaran les àrees temàtiques que segueixen: art i literatura; gènere i geografia dels camps; literatura concentracionària europea, i llegats contemporanis dels camps, sense oblidar els vincles creats amb la trajectòria de la ciutat de Barcelona.

10/4/2019, de 15.30 a 20.30 h

MUHBA Plaça del Rei, Sala de Martí l'Humà

11 i 12/4/2019, de 10.30 a 19.30 h

MUHBA Vil·la Joana

Entrada gratuïta. Es recomana reserva prèvia.

Visites comentades

Verdaguer i Barcelona, 17/3/2019, 11 h

Vil·la Joana i la Literatura, 7/4/2019, de 12 a 13 h

MUHBA Vil·la Joana, ctra. de l'Església, 104 (Vallvidrera). Entrada gratuïta. Es recomana reserva prèvia.

MUHBA Casa de l'Aigua

monial de primer ordre on l'ús com a espai museïtzat actiu s'amalgama de manera innovadora amb usos i tallers de caràcter social i cultural.

Activitats al voltant del Dia Mundial de l'Aigua del 2019 (22 de març)

Activitats organitzades amb la participació d'Ecologia Urbana, entitats del barri i els districtes de Nou Barris i Sant Andreu.

Presentació

Aigua km 0 / BCN

Guia d'Història Urbana, a càrrec de **Manel Guàrdia**, **Manel Martí** i **Albert Cuchi**.
23/3/2019, 12.30 h. **Convent de Sant Agustí, Sala Noble**, c. Comerç, 36

Itineraris

L'aigua a Barcino. La ciutat romana seguint el curs de l'aigua. A *Barcino* es van construir aqüeductes, dipòsits d'aigua, cisternes, pous i canalitzacions que la feien arribar a tots els punts de la colònia.

23/3/2019, de 10.30 a 12.30 h. Inici: pl. del Rei. Gratuït

Pous, fonts i sèquies a la Barcelona medieval
Recorregut pel cor de la ciutat per explicar de quina manera l'aigua productiva va configurar l'espai urbà preindustrial.

23/3/2019, de 10.30 a 12.30 h. Inici: pl. del Rei. Gratuït

De Montcada a Barcelona. L'aigua a llevant de la ciutat, a càrrec de **Manel Martín Pascual**.

Itinerari que permet conèixer algunes de les infraestructures fonamentals que han proporcionat aigua a la ciutat de Barcelona des dels temps dels romans.

24/3/2019, de 9 a 13.30 h. Gratuït. Inici: rda. Universitat, 11. Trasllat en autocar

Visita

La Casa de l'Aigua. Conductes, dipòsits i comportes. Visita lliure a les dues cases que formen part del sistema de subministrament d'aigua de llevant de la ciutat, l'estació elevadora de la Trinitat Vella i el dipòsit de la Trinitat Nova, així com les conduccions que les connecten entre si i amb la ciutat.

24/3/2019, de 10 a 14 h. Gratuïta. Inici: MUHBA Casa de l'Aigua a la Trinitat Vella (Sant Andreu). Final: Casa de l'Aigua de la Trinitat Nova (Nou Barris)

Güell, Gaudí i Jujol

MUHBA Park Güell

Entre els eixos per conèixer Barcelona n'hi ha un que discorre pels espais més representatius de la ciutat: l'eix de mar a muntanya pel nucli antic i l'Eixample fins arribar, Gràcia amunt, als turons de Collserola. Si se'ns permet la llicència literària, és un eix senyorívol, que reuneix símbols antics, medievals i moderns com són el temple romà, el Palau Reial Major i el Park Güell, mentre que les perifèries han crescut a banda i banda, formant la ciutat «de riu a riu ja estesa» imaginada a l'*Oda a Barcelona* per Jacint Verdaguer.

El Museu d'Història de Barcelona va constituir el seu primer gran eix seguint aquesta traça, del temple d'August i la plaça del Rei a Vil·la Joana, incorporant-hi el 2002 el Park Güell, que és fonamental per explicar Barcelona.

Itinerari d'autor

La Barcelona dels López, els Güell i Gaudí, a càrrec de **Xavier González**. 21/4/2019 i 19/5/2019, d'11 a 13 h. 7,5 € (Amics: 5 €). Inici: pl. Antonio López

Visites comentades i itineraris

Güell, Gaudí i Barcelona. L'expressió d'un ideal urbà

Visita comentada a l'exposició de la casa del Guarda del Park Güell, un dels pocs exemples d'habitatge modest construïts per Antoni Gaudí.
3/2/2019, de 9 a 10 h. MUHBA Park Güell, c. Olot

Barcelona 1902: urbanitzar la muntanya pelada

Itinerari pel Park Güell que explica el procés de construcció i formalització del parc. La ruta envolta el recinte monumental però no hi entra.

17/2/2019 i 5/5/2019 de 10.30 a 12.30 h. MUHBA Casa del Guarda del Park Güell, c. Olot

El Park Güell i Barcelona

Visita a la Casa del Guarda del Park Güell i itinerari que ressegueix el procés de construcció i formalització del recinte i la seva relació amb la ciutat de Barcelona. 24/3/2019, 14/4/2019 i 26/5/2019. MUHBA Park Güell, c. Olot, de 9 a 11 h

Gràcia 1900. L'aparador burgès d'un barri obrer

Itinerari des del barri de la Salut, un indret d'ensarjament per a les classes treballadores i un dels territoris escollits per les elits barcelonines a l'hora de construir la segona residència.

3/3/2019 i 28/4/2019. MUHBA Park Güell. Inici: porta del Carmel del Park Güell. Final: Jardinet de Gràcia, de 10.30 a 13.30 h

Gaudí i Jujol. Del Park Güell a la Finca Sansalvador

Un itinerari que permetrà conèixer dos projectes d'habitatges d'inicis del segle XX destinats a la burgesia i realitzats per dos arquitectes destacats del moment: Antoni Gaudí i Josep Maria Jujol, respectivament.

12/5/2019, d'11 a 13.30 h. MUHBA Park Güell. Inici: porta del Carmel del Park Güell. Final: Finca Sansalvador

Totes aquestes activitats es fan amb la col·laboració de B:SM i són gratuïtes, però requereixen reserva prèvia a través del web del MUHBA.

MUHBA Bon Pastor i el futur de Pere IV

El Bon Pastor. 30 de març de 2019

Projecte de museu al Bon Pastor sobre la història de l'habitatge de Barcelona, amb diverses cases museïtzades a l'illa ubicada entre els carrers de Tàrraga-Claramunt i Bellmunt-Barnola.

10 h. Itinerari comentat

Visita per a famílies al barri i al projecte de museu del Bon Pastor, a càrrec de l'AVV del Bon Pastor.

12 h. Envoltem l'illa! El Bon Pastor fa museu

Gimcana museològica amb aportació de textos, fotografies i altres materials per redecorar l'illa del futur museu.

12.30 h. Recreació de les cases barates

Performance a la plaça de Tàrraga. Recreació de la planta de dues cases barates amb mobles i amb jocs de memòria per a petits i grans: Casa model 1, amb mobiliari
Casa model 2, amb recollida de fotos, documents i objectes

De 12.30 a 14.30 h. El gran film: making of del projecte del museu

Projecció continuada del film al Casal de Gent Gran del Bon Pastor, c. Alfarràs, 30-38

De 14.30 a 16 h. Vídeo Pla de Barris

De 16.30 a 18 h Itinerari comentat

Visita per a famílies al barri i al projecte de museu del Bon Pastor, a càrrec de l'AVV del Bon Pastor.

18 a 20 h. Tarda de festa: la rumba del Bon Pastor

Casal de Gent Gran del Bon Pastor, c. Alfarràs, 30-38. Amb la col·laboració de l'escola del Taller de Músics de Sant Andreu.

Activitats organitzades amb la participació del Districte de Sant Andreu, l'AVV del Bon Pastor, l'Institut de l'Habitatge i el Pla de Barris.

Important: aquest programa pot experimentar alguns canvis. Consulteu la pàgina web.

Altres activitats

El barri del Bon Pastor, itinerari que explica la història del barri des dels seus orígens amb les cases barates passant pels temps del pare Botella i fins a la trajectòria de les darreres dècades.

11/5/2019. Gratuït. Inici: església del Bon Pastor. Amb la col·laboració l'AVV del Bon Pastor i el Centre d'Estudis Ignasi Iglésias

MUHBA Oliva Artés Laboratori d'un barri

17 de març de 2019

Presentació de les actuacions en patrimoni industrial al Poblenou, del futur museu laboratori i de la proposta d'exposicions per al 2019, en què es plantejaran els vincles entre l'habitar i el viure una ciutat a través de l'habitatge i el futbol; de com els ciutadans acaben impulsant la reivindicació urbanística i l'associacionisme veïnal, amb una demanda creixent de la millora dels barris. N'és un exemple el projecte de patrimonialització de l'Eix Pere IV amb la col·laboració de les entitats del barri.

MUHBA Oliva Artés, d'11 a 19 h
C. Espronceda, 142-146. Entrada gratuïta

Visites comentades al recinte

El projecte MUHBA Oliva Artés

A les 11 h

Taula debat

Oliva Artés, Pere IV, Poblenou: patrimoni i futur

- El projecte Oliva Artés i altres projectes patrimonials
- Pere IV, el gran eix del Poblenou

A les 12 h

Itinerari

Pere IV / Diagonal, un barri patrimonial. 17 h

Activitats organitzades amb la participació del districte de Sant Martí, del MUHBA i de les entitats dels barris.

El Call jueu de Barcelona

MUHBA El Call

Exposició permanent situada on hi havia la casa de Jucef Bonhiac, teixidor de vels. S'hi aborda la trajectòria dels jueus en la història de la ciutat medieval, que ha perdurat fins als nostres dies.

Visita comentada

Salomó ben Adret de Barcelona (1235-1310), a càrrec de **Manel Forcano**

Barcelona tenia durant l'edat mitjana la comunitat jueva més gran de Catalunya i de la Corona d'Aragó. D'entre els seus habitants van sobresortir nombroses figures preeminentes en àmbits com la teologia, la filosofia, la poesia i fins la càbala. Salomó ben Adret fou el que aconseguí més anomenada.

3/3/2019 i 5/5/2019, de 12 a 13.30 h.

MUHBA

El Call. 7,5 €

Itinerari

Quan el Call era el call del jueus

Una aproximació històrica a les activitats quotidianes del segle XII al XIV pels llocs més significatius del Call Major, per acabar als espais on hi havia hagut el Call Menor, al peu del castell Nou.

17/3/2019 i 14/4/2019, d'11.15 a 13.45 h

MUHBA El Call. 8,5 €

Recentment s'ha donat el nom de Salomó ben Adret a un dels carrers del Call.

El Camp de la Bota

MUHBA Plaça del Rei, Capella de Santa Àgata Del 23 de febrer al 17 de març de 2019

Exposició *El Camp de la Bota*, dins del programa «Aparta la indiferència».

El Museu d'Història de Barcelona (MUHBA) presenta, per iniciativa de Programes de Memòria de l'Ajuntament de Barcelona, l'exposició de l'obra

El Camp de la Bota, de l'artista Francesc Abad, amb motiu del vuitantè aniversari de la caiguda de la capital catalana en mans de les tropes franquistes el 26 de gener de 1939. Entre 1939 i 1952, al Camp de la Bota van ser executades 1.706 persones.

Inauguració: 22/2/2019, 19 h. MUHBA Plaça del Rei, Capella de Santa Àgata. Gratuïta

iN Museu III El museu que no s'ensenya

Coneixes el MUHBA? Saps que hi ha tot un món rere les peces que es veuen? Saps què fa un conservador? Què són les reserves o com és un taller de restauració? Obertura de les reserves i els espais no visitables del museu.

2/2/2019, de 10 a 20 h. MUHBA Plaça del Rei i Zona Franca. Gratuït. Amb reserva prèvia

Dins de la iniciativa d'iN Museu. Consulteu el web.

Entre la revolució i el desig

Miguel Núñez a Barcelona

Aquesta mostra recrea gràficament una sèrie de moments de la vida del lluitador antifranquista Miguel Núñez (1920-2008): la tensió de la vida clandestina, l'angoixa de la persecució, el dolor i la barbàrie de la tortura.

Inauguració de l'exposició: 3/4/2019, 19 h
MUHBA Plaça del Rei, Capella de Santa Àgata
Itinerari d'autor: 6/4/2019, 11 h. Inici: estació de França

Casal d'estiu

El casal d'estiu **Llegim la ciutat** té l'objectiu d'educar la mirada i donar eines perquè els nens i nenes siguin capaços d'observar i interpretar la ciutat amb la mirada ingènua del foraster, amb l'interès i la curiositat de qui la trepitja per primera vegada. Les activitats proposades ens apropen a la història i el patrimoni de Barcelona a través dels seus carrers, places i edificis. Durant una quinzena nens i nenes de diferents procedències conviuen amb un únic objectiu: la lectura de l'espai urbà i la seva apropiació.

De l'1 al 12 de juliol de 2019

Escola Àngel Baixeras, c. Salvador Aulet, 22
08002 Barcelona

De 8 a 12 anys

Inscripcions al mes d'abril, data per determinar

www.estiu.fundesplai.org

Tel. (+34) 93 551 17 68

Es farà una reunió informativa al mes d'abril al MUHBA (data i hora per determinar). Baixada de la Llibreteria, 7, 08002 Barcelona

Tel. 93 256 21 22 - informaciomuhba@bcn.cat

La ciutat amb ulls d'infant

Novament el MUHBA ofereix en la seva programació activitats pensades per gaudir del museu en família.

Un refugi per a tothom. Solidaritat en temps de guerra. Activitat a partir de 9 anys. 2/3/2019, de 17 a 18 h. MUHBA Refugi 307. 5 € per a nen o nena (acompanyants, gratuït)

Les calderes de Sant Andreu. Recomanada a partir de 8 anys. 31/3/2019, a les 11 i 12.30 h MUHBA Fabra i Coats. Gratuïta

Creem una ciutat. Els mites i els rituals en la fundació de *Barcino*. Activitat a partir de 8 anys. 7/4/2019, d'11 a 12.30 h. MUHBA Plaça del Rei. 7,5 € per nen o nena (acompanyants, gratuït)

Caçadors de paraules. Busquem la inspiració en l'obra de Verdguer. Activitat a partir de 8 anys. 27/4/2019, d'11 a 12 h. MUHBA Vil·la Joana. 5 € per nen o nena (acompanyants, gratuït)

Juguem com els romans. Descubrim *Barcino* a través dels jocs. Activitat a partir de 5 anys. Diumenge 12/5/2019, d'11 a 12.30 h. MUHBA Plaça del Rei. 7,5 € per nen o nena (acompanyants, gratuït)

This is Barcelona

Programa d'acollida de refugiats

Començar a conèixer la ciutat on s'ha arribat ajuda a fer-se-la pròpia i a situar-se.

Des del desembre de 2015 el MUHBA ha posat a disposició dels nouvinguts, els refugiats i les institucions d'acollida un programa en diferents idiomes basat en experiències prèvies del museu.

Informació: museuhistoria@bcn.cat

Dia Internacional dels Museus. 18 de maig

Consulteu al web la programació del MUHBA per al Dia Internacional dels Museus i la Nit dels Museus.

Enguany els alumnes dels instituts La Sedeta, Sant Felip Neri, FEDAC Sant Andreu i Ferran Tallada faran de guies per la ciutat.

Centre de Recerca i Debat

Diàlegs d'història urbana i patrimoni

Els Diàlegs d'Història Urbana i Patrimoni constitueixen el format més flexible per explorar idees noves i per comunicar estudis sobre la trajectòria de la ciutat, el seu patrimoni històric-artístic i les representacions urbanes de Barcelona i altres ciutats.

188. Sant Andreu de Palomar. República i guerra (1931-1939) Pau Vinyes i Roig i Jordi Rabassa Massons 11/2/2019

189. La Comuna de París a la Barcelona del 1871: visions i projeccions Albert Garcia Balañà. 25/2/2019

190. Pobresa, canvi institucional i transformació urbana, segles XVI-XIX. Una primera aproximació comparativa: l'Havana, Girona, Barcelona

Celine Mutos, Dolores Guerra i Montserrat Carbonell. 11/3/2019

191. Els ceramistes a la Barcelona moderna Isaac García-Oses. 25/3/2019

192. Cuines de Barcelona. El laboratori domèstic de la ciutat moderna (1859-1976) Isabel Segura. 8/4/2019

193. Els xinesos barcelonins. Evolució de la seva residència Joaquín Beltrán Antolín. 29/4/2019

194. Els orígens de la indústria dietètica catalana (1880-1935). Farmacèutics i metges Josep Boadella. 13/5/2019

195. Barcelona 985-1317. La construcció d'un empori i d'una capital mediterrània occidental

Antoni Riera Melis. 27/5/2019

MUHBA Plaça del Rei, Sala de Martí l'Humà, 19 h. Entrada gratuïta. Es recomana reserva prèvia.

Jornades i seminaris

La Canadencia: les vuit hores

L'hivern de 1919 la vaga de La Canadencia va marcar un punt d'inflexió en la lluita obrera. La consecució de la jornada de vuit hores a través de la vaga significà una fita en el món sindical. En aquell ambient, el projecte de la patronal d'articular també un sindicat patronal únic va resultar atractiu per a molts sectors empresarials. La coseqüència de la vaga fou una forta repressió patronal i militar.

28/2/2019, de 17 a 20.30 h

MUHBA Plaça del Rei, Sala de Martí l'Humà. Entrada gratuïta. Es recomana reserva prèvia.

Escripcions de l'exili republicà de 1939 i els camps de concentració. Vuitanta anys després (Vegeu-ne el destacat.)

Panoràmiques de Barcelona. La ciutat al cinema

V Taller sobre representació de la ciutat L'anàlisi del cinema documental sobre Barcelona i dels escenaris per a

pel·lícules de ficció rodades a la ciutat permet visualitzar i analitzar els paisatges urbans de la ciutat i, alhora, les diferents maneres de mirar-los i de representar la ciutat.

23/5/2019, de 17 a 20.30 h

MUHBA Plaça del Rei, Sala de Martí l'Humà. Entrada gratuïta. Es recomana reserva prèvia.

Conferències

El futur de les metròpolis al segle XXI. El cas de Barcelona

Conferència organitzada amb motiu de la commemoració dels quaranta anys de les primeres eleccions municipals en democràcia.

13/3/2019, 18.30 h

Saló de Cent, pl. Sant Jaume, 1

Mes informació: www.barcelona.cat

Gent de la Casa Gran (1977-1983)

Tercer cicle de conferències

L'Associació Consell de Cent i el MUHBA organitzen el tercer cicle de conferències per analitzar i discutir les iniciatives, els plans i les propostes promogudes per l'Ajuntament de Barcelona durant la transició democràtica.

En el marc de la commemoració dels quaranta anys de les primeres eleccions municipals en democràcia, es proposa un nou cicle de conferències per tractar

temes com són els serveis culturals, els districtes i la mobilització veïnal.

21/3/2019 i 4 i 25/4/2019, de 18 a 20.30 h

MUHBA Plaça del Rei, Sala de Martí l'Humà. Entrada gratuïta. Es recomana reserva prèvia.

Formació

Relats urbans. Teoria i pràctica de l'itinerari històric

El curs ofereix formació especialitzada per a la ideació i la interpretació d'itineraris urbans, amb l'objectiu de mostrar nous mecanismes de descoberta i presentació dels actius històrics i patrimonials de Barcelona.

MUHBA Plaça del Rei, Sala Carreras Candi. Més informació a: museuhistoria.bcn.cat

Intervenció en el paisatge i gestió del patrimoni

Màster organitzat per la UAB en col·laboració amb el MUHBA

Aquest curu té com a objectiu la formació d'experts capacitats per elaborar i dissenyar projectes d'intervenció i gestió del paisatge i el patrimoni en equips multidisciplinaris que desenvolupin projectes centrats en el camp del paisatge urbà i el patrimoni històric.

MUHBA Plaça del Rei, Sala Carreras Candi
Més informació a: geografia.uab.es/paisatge

Ciutats per pensar Europa

Curs monogràfic universitari

Ciutats com ara Londres, Berlín o París han estat —o són— capitals gairebé indiscutibles d'Europa per raons molt clares. Però la idea d'Europa no s'es-

criu només des dels grans centres de poder econòmic o polític, sinó que es troba en totes i cadascuna de les seves geografies culturals.

MUHBA Vil·la Joana Ctra. de l'Església, 104 (Vallvidrera).

3/4/2019 a 29/5/2019.

Més informació a: stel.uab.edu/master-bcn-europa/

Presentacions

Sexualitats s. xx / BCN

Miquel Missé

Guia d'Història Urbana 1/3/2019, 18 h
Pl. Jean Genet, s/n

Puig i Cadafalch / BCN

Eduard Riu-Barrera

Guia d'Història Urbana 14/3/2019, 19 h

Aigua km zero / BCN

(Vegeu-ne el destacat.)

La domus d'Avinyó.

El luxe interior d'una casa de Barcino

Col·lecció Documents
Data per determinar.

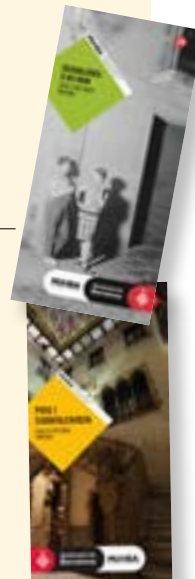
Els orígens

del Park Güell, 1894-1926

Mireia Freixa i Mar Leniz

Col·lecció Pòsits
Data per determinar.

Més informació al web del MUHBA
MUHBA Plaça del Rei, Sala de Martí l'Humà. Entrada gratuïta. Es recomana reserva prèvia.

Plaça del Rei, Temple d'August i Santa Caterina

Pl. del Rei, s/n; c. Paradís, 10;
pl. Joan Capri (Mercat de Santa Caterina)

Com una petita colònia romana arriba a esdevenir
una capital de la Mediterrània?

1

Pous, fonts i sèquies a la Barcelona medieval

Itinerari pel cor de la ciutat per explicar de quina manera l'aigua productiva va configurar l'espai urbà preindustrial. **23/3/2019**. Inici: pl. del Rei. 7,50 € (Amics: 5 €)

La formació d'una capital. La ciutat medieval

Itinerari que parteix del Palau Reial Major per endinsar-se en el sector entorn de Santa Maria del Mar. S'hi explica la configuració espacial i social de la ciutat medieval. **9/3/2019 i 11/5/2019**. 8 € (Amics: 5,50 €)

L'obertura de la Via Laietana i la creació del barri Gòtic

L'itinerari mostra quina era la percepció que es tenia del patrimoni cultural al començament del segle xx i els debats que hi va haver a l'hora de donar forma a la nova avinguda i monumentalitzar el centre històric amb motiu de la seva obertura. **10/3/2019 i 26/5/2019**. Inici: pl. del Rei. 8,50 € (Amics: 6 €)

Cristianisme, visigots i poder a Barcelona, del segle IV al VII

Visita comentada a l'exposició i les restes arqueològiques del palau i l'aula episcopal, el baptisteri i l'església de planta de creu grega. **13/4/2019**. 7,50 € (Amics: 5 €)

La Guerra Civil a Barcelona. Revolució i bombardeigs

Itinerari des del MUHBA Plaça del Rei fins al Refugi 307 del Poble-sec, que situa el context de la II República, el cop d'estat, els enfrontaments, l'actuació de les autoritats militars i civils i la participació ciutadana. **23/3/2019**. 8,50 € (Amics: 6 €). Inclou la visita al Refugi 307.

La Barcelona gòtica, una ciutat en transformació

Itinerari que explica la febre constructiva que transformà la ciutat entre 1291 i 1348. **30/3/2019, 27/4/2019 i 25/5/2019**. 8 € (Amics: 5,50 €)

Barcelona capital mediterrània. La metamorfosi medieval, segles XIII-XV

Visita comentada que explica el procés històric que va transformar la Barcelona medieval en una capital mediterrània i com l'activitat comercial marítima consolidada al llarg del segle XII va generar canvis en l'estructura social. **25/4/2019, 9 i 30/5/2019**. 7,50 € (Amics: 5 €)

El Palau Reial Major

Visita comentada que recorre els espais que havien format part de l'antic palau dels comtes reis catalans i mostra la transformació de l'antic palau en el Palau Reial Major de Barcelona. **2/3/2019 i 4/5/2019**. 7,50 € (Amics: 5 €)

L'aigua a Barcino

Itinerari. A *Barcino* es van construir aqüeductes, dipòsits d'aigua, cisternes, pous i canalitzacions que feien arribar l'aigua a tots els punts de la colònia. **23/3/2019**. Inici: pl. del Rei. Gratuït amb motiu del Dia Mundial de l'Aigua

Porta de Mar, Domus Avinyó, Domus Sant Honorat i Via Sepulcral Romana

C. Regomir, 7-9; c. Avinyó, 15; c. Fruita, 2; pl. Vila de Madrid

Com s'han incorporat els vestigis arqueològics al patrimoni monumental i al paisatge urbà de la ciutat contemporània?

2

La porta de mar i les termes portuàries de Barcino

Visita comentada a l'entorn de la porta d'accés principal a la ciutat en època romana, i l'evolució d'aquest espai al llarg del temps. **25/5/2019**. Inici: MUHBA Plaça del Rei. 5 € (Amics: 3 €)

Viure i ser enterrat a Barcelona. Ciutat Vella i el Poblenou

Itinerari. S'hi tracta la ubicació de les necròpolis i els cementiris, la legislació, els rituals, les causes de mortalitat i la visió de la mort al llarg de la història de la ciutat. Inclou la visita al cementiri del Poblenou. **14/4/2019**. Inici: MUHBA Via Sepulcral Romana. 7,5 €

Dins i fora muralles: poder, higiene i comerç a Barcino

Itinerari que parteix del portal de mar de *Barcino* i recorre la muralla romana. **16/3/2019**. Inici: MUHBA Plaça del Rei. 8 € (Amics: 5,50 €)

Barcino/BCN

Itinerari. Un viatge d'anada i tornada entre *Barcino* i Barcelona que permet situar el pòsit deixat per la ciutadania romana i l'impacte de convertir les seves restes en monuments. L'itinerari recorre la Via Sepulcral Romana, aqüeductes, muralles, el temple d'August i el subsòl del MUHBA Plaça del Rei. **17/3/2019 i 19/5/2019**. Inici: MUHBA Via Sepulcral. 8 € (Amics: 5,50 €)

El Call

Plta. Manuel Ribé, s/n

Situat on hi havia la casa de Jucef Bonhiac, teixidor de vels, aborda la trajectòria dels jueus en la història de la ciutat medieval i el seu llegat cultural, que ha perdurat fins als nostres dies.

3

Quan el Call era el call dels jueus

Itinerari. Una aproximació històrica a les activitats quotidianes del segle XII al XIV pels llocs més significatius del Call Major, per acabar als espais on hi havia hagut el Call Menor, al peu del castell Nou. Inclou la visita a les sitges medievals del carrer de la Fruita i al centre MUHBA El Call. **17/3/2019 i 14/4/2019**. 8,50 € (Amics: 6 €)

Salomó ben Adret de Barcelona (1235-1310)

Visita comentada a càrrec de **Manuel Forcano**. Salomó ben Adret fou líder del judaisme català, amb una autoritat reconeguda com a mestre talmudista i com a juriconsult. Va tenir el títol de rabí de Barcelona i va servir tres reis com a responsable dels afers jueus: Pere II, Alfons II i Jaume II. MUHBA El Call. **5/5/2019**. 7,5 €

4

Vila Joana

Ctra. de l'Església, 104 (Vallvidrera)

Vila Joana és la darrera casa que va acollir l'escriptor Jacint Verdaguer. Malalt, va morir-hi el 10 de juny de 1902. Avui és alhora memorial i Casa de la Literatura.

Verdaguer i Barcelona

Visita comentada al primer pis de Vila Joana, dedicat a Verdaguer i a la Barcelona que trepitjà el poeta i que el plorà i l'homenatjà després de la seva mort. **17/3/2019**. 5 € (Amics: 3 €)

Vila Joana i La literatura

Visita comentada a la planta baixa de la casa, on s'explica l'evolució de l'immoble: de masia a escola i a museu dedicat a la literatura. **7/4/2019**. 5 € (Amics: 3 €)

5

Park Güell

Casa del Guarda. C. Olot, s/n

La relació entre Gaudí i la Barcelona artística i industrial presentada en el singular edifici de la Casa del Guarda.

El Park Güell i Barcelona

Visita a la Casa del Guarda i **itinerari** que ressegueix el procés de construcció i formalització del Park Güell i la seva relació amb la ciutat de Barcelona. **24/3/2019**, **14/4/2019** i **26/5/2019**. Gratuït. Amb reserva prèvia. Amb la col·laboració de B:SM

Barcelona 1902: urbanitzar la muntanya pelada

Itinerari pel Park Güell on s'explica el procés de construcció i formalització del parc. **17/2/2019** i **5/5/2019**. Gratuït. Amb reserva prèvia. La ruta envolta el recinte monumental del Park Güell però no hi entra. Gratuït. Amb reserva prèvia. Amb la col·laboració de B:SM

Gràcia 1900. L'aparador burgès d'un barri obrer

L'itinerari s'inicia al Park Güell, al barri de la Salut, un indret d'esbarjo per a les classes treballadores i alhora un dels territoris escollits per les elits barcelonines a l'hora de construir la segona residència. Un recorregut pels carrers de l'antiga vila de Gràcia, on encara avui podem admirar grans cases del tombant de segle, i on trobem traces dels conflictes i les contradiccions característics de la metròpoli moderna. **3/3/2019** i **28/4/2019**. Gratuït. Amb reserva prèvia. Inici: porta del Carmel del Park Güell. Amb la col·laboració de B:SM

Gaudí i Jujol. Del Park Güell a la Finca Sansalvador

Itinerari. Un itinerari que permet conèixer dos projectes d'habitatges d'inicis del segle XX destinats a la burgesia i realitzats per dos destacats arquitectes del moment: Antoni Gaudí i Josep Maria Jujol, respectivament. **12/5/2019** Inici: MUHBA Casa del Guarda del Park Güell. Gratuït. Amb reserva prèvia. Amb la col·laboració de B:SM.

Güell, Gaudí i Barcelona. L'expressió d'un ideal urbà

Visita comentada a l'exposició de la Casa del Guarda del Park Güell, un dels pocs exemples d'habitatge modest construïts per Antoni Gaudí. La visita al centre del MUHBA fa èmfasi en la relació entre Gaudí i Güell, entre el parc i la ciutat de Barcelona. **3/2/2019**. Gratuïta. Amb reserva prèvia. Amb la col·laboració de B:SM

6

Fabra i Coats

C. Sant Adrià, 20

La Sala de Calderes de Can Fabra és un espai patrimonial que permet avançar en el coneixement de l'evolució i les funcions del món fabril, tant pel que fa al vessant tècnic com social.

El motor de la fàbrica. La sala de calderes de Fabra i Coats i Sant Andreu

Visita comentada al recinte fabril inaugurat el 1903 que es va adaptar al llarg del temps a les diferents fonts d'energia: carbó, fuel i gas. **24/2/2019** i **26/5/2019**. Gratuïta

Oliva Artés

C. Espronceda, 142-146

A les naus d'aquest espai fabril situat al bell mig del Poblenou es presenten, en clau d'història contemporània, diferents temes sobre la formació i trajectòria de la metròpoli barcelonina.

El carrer de Pere IV, espina dorsal del Poblenou industrial

Itinerari per un dels carrers documentats més antics del barri del Poblenou, artèria de l'antic municipi de Sant Martí de Provençals i via d'entrada a Barcelona. **31/3/2019**. Gratuït. Inici: metro L4, parada Bogatell, sortida c. Pere IV

7

Casa de l'Aigua

Parc de les Aigües de la Trinitat Vella
Torrent de la Perera, s/n

L'abastament d'aigua a la ciutat. Estació de bombatge construïda els anys 1915-1917 per l'Ajuntament de Barcelona.

De Montcada a Barcelona. L'aigua a llevant de la ciutat

Visita d'autor a les instal·lacions d'abastament d'aigua de Barcelona des de l'època romana fins a l'actualitat, a càrrec de **Manel Martín Pascual**, **24/3/2019**. Gratuït amb motiu del Dia Mundial de l'Aigua. Inici: rda. Universitat, 11. Trasllet en autocar

La casa de l'aigua. Conductes, dipòsits i comportes

Visita comentada al MUHBA Casa de l'Aigua a la Trinitat Vella. **3/2/2019, 3/3/2019 i 7/4/2019**. Gratuïta. Amb reserva prèvia

8

Bon Pastor

C. Barnola, s/n

L'evolució de l'habitatge obrer analitzada en un dels primers polígons de Barcelona en diversos moments del segle xx (1930, 1955, 1980 i 2015)

El barri del Bon Pastor

Itinerari, a càrrec de l'AVV del Bon Pastor, que explica la història del barri des dels orígens, amb les cases barates i el pare Botella, fins a les darreres dècades. **30/3/2019 i 11/5/2019**. Gratuït. Inici: església del Bon Pastor. Amb la col·laboració del Centre d'Estudis Ignasi Iglésias

9

Refugi 307

C. Nou de la Rambla, 175

La defensa ciutadana de Barcelona. Quatre-cents metres de galeries d'un dels refugis antiaeris construïts sota terra durant la Guerra Civil.

La defensa activa i passiva de la ciutat. El Refugi 307 i les bateries del turó de la Rovira

Itinerari. Dos espais patrimonials decisius per entendre els plans de defensa activa i passiva de Barcelona durant la Guerra Civil. La resposta de la població, les institucions municipals i els caps militars de l'exèrcit republicà per fer front al terror aeri que va atemorir la ciutat amb gairebé dos-cents bombardeigs. **6/4/2019**. Gratuït. Inici: MUHBA Refugi 307

Vedettes i milicians. El Paral·lel i el barri del Poble-sec durant la Guerra Civil

L'**itinerari** situa el Refugi 307 en el seu context, el barri del Poble-sec durant la Guerra Civil, i remarca la seva relació amb el món del teatre i la cultura popular del Paral·lel. Inclou la visita al Refugi 307. **9/3/2019 i 4/5/2019**. 8,50 € (Amics: 6 €). Inici: av. Paral·lel, 60, davant del Teatre Arnau. Inclou la visita al Refugi 307.

Solidaritat per sobreviure

Visites comentades al Refugi 307. Cada diumenge, visites a les 10.30 (anglès), 11.30 (castellà) i 12.30 h (català). 3,50 €

10

Turó de la Rovira

C. Marià Labèrnia, s/n (Horta-Guinardó)

Barcelona i la seva història recent des del turó, amb l'espai arqueològic de la bateria antiàeria de la Guerra Civil i les barraques bastides a la postguerra.

La Barcelona de la guerra i la postguerra. Perspectives des del turó de la Rovira

Visita. Una alçada de 262 metres sobre el nivell del mar i una visió de 360° converteixen el turó de la Rovira en un mirador natural privilegiat. Un emplaçament estratègic per a la defensa de Barcelona durant la Guerra Civil. **30/3/2019**. 7,5 € (Amics: 5 €)

La defensa de la ciutat moderna

Visita. El turó de la Rovira és un mirador natural avançat de Collserola triat el 1937 per projectar-hi una de les defenses antiàeries més importants de la ciutat. **23/2/2019 i 25/5/2019**. 5 € (Amics: 3,5 €)

La primera balconada de Barcelona. El creixement de la ciutat vist des dels Tres Turons

Itinerari que mostra com els episodis successius de la història de la ciutat han deixat empremta en la primera balconada muntanyosa, la dels Tres Turons, i al Carmel. El recorregut permet gaudir d'una de les millors vistes sobre la ciutat. **13/4/2019**. 8,50 € (Amics: 6 €)

Altres recorreguts urbans

Raó, passió i negoci en la construcció de l'Eixample

Itinerari. Un recorregut pels acords i desacords entre el pla Cerdà, les propostes arquitectòniques del modernisme i el noucentisme i la promoció immobiliària, des del final del segle XIX fins a mitjan segle XX. **14/4/2019**. 8,50 € (Amics: 6 €). Inici: torre de les Aigües, Roger de Llúria, 56

Sis-cents anys de correu a la ciutat de Barcelona. De l'edat mitjana al segle XXI

L'**itinerari** mostra les singularitats del correu a la ciutat de Barcelona. A càrrec d'**Antonio Aguilar**. **2/3/2019 i 4/5/2019**. 8,50 € (Amics: 6 €). Inici: pl. Urquinaona, davant el Teatre Borràs. Final: edifici de Correus, pl. Antonio López

El castell de Torre Baró, Nou Barris i Barcelona

La **visita comentada** al castell de Torre Baró repassa les vicissituds d'aquest edifici des que fou projectat al principi del segle XX fins avui dia, quan ha esdevingut una icona de la ciutat i un equipament per al barri. **28/4/2019**. 5 € (Amics: 3 €). Inici: parada 3110 del bus 82 a la carretera Alta de les Roquetes

Dau al Brossa

Itinerari. La petjada del poeta a Sant Gervasi i a l'Eixample. A càrrec de **Carles Rebassa**. **16/3/2019**. 8 € (Amics: 5 €). Inici: pl. Molina. Final: c. València

Barcelona i els indians. Negocis d'ultramar i canvi urbà, 1835-1916

Un **itinerari** que tracta del llegat d'aquells emprenedors que van marxar a fer les amèriques i que, en tornar enriquits, van invertir part de la seva fortuna en la transformació de la ciutat. A càrrec d'**Aymara Arreaza i Lorena Bou**. **27/4/2019**. 8,50 € (Amics: 6 €). En castellà. Inici: pla de Palau, 18, davant la Facultat de Nàutica

Barcelona en diagonal

Un **itinerari** singular que ressegueix la trajectòria de la Barcelona contemporània a partir dels elements que configuren aquesta avinguda tan emblemàtica.

Tram de ponent. **10/3/2019**. 8,50 € (Amics: 6 €). Inici: metro L3, parada Zona Universitària, davant la Facultat d'Economia i Empresa

Tram central. **7/4/2019**. 8,50 € (Amics: 6 €). Inici: pl. Francesc Macià, 10 (davant edifici Winterthur).

Tram de llevant. **5/5/2019**. 8,50 € (Amics: 6 €). Inici: Diagonal, 269-275, davant l'Escola Ramon Llull

La Barcelona dels López, els Güell i Gaudí

Itinerari d'autor a càrrec de **Xavier González**. Un recorregut per Ciutat Vella per contemplar la petjada que hi van deixar els López i els Güell, emparentats a partir del matrimoni d'Isabel López i Brú amb l'industrial Eusebi Güell i Bacigalupi, l'amic i client de confiança de Gaudí. **21/4/2019 i 19/5/2019**. Inici: pl. Antonio López. 7,5 € (Amics 5 €)

Façanes, escales i salons. La Casa Gran i el govern de Barcelona (s. XIV al XX)

Itinerari a càrrec de **Xavier Cazeneuve i Albert Cubeles**. **18/2/2019**. Gratuït. Imprescindible reserva prèvia. Punt d'inici: façana principal, davant l'escultura de Fivaller.

Josep Pla a Barcelona

Itinerari a càrrec de **Maria Nunnes**. La ruta vol mostrar la trajectòria de Josep Pla a Barcelona durant l'època d'estudiant i en els inicis de la seva carrera periodística i d'escriptor. **12/5/2019**. 7,5 €. Inici: c. Mallorca, 244. Durada: 2.30 h

«Una, grande y libre». Escenaris de la dictadura franquista a Ciutat Vella

Itinerari d'autor a càrrec de **Josep Grau**. **19/5/2019**. 7,5 € (Amics: 5 €). Inici: pl. Catalunya (centre de la plaça)

Tothom al carrer! La lluita per les llibertats a la Barcelona de la transició (1976-1979)

Itinerari d'autor a càrrec de **Josep Grau**. Descobrirem com Barcelona, durant la Transició, va ser escenari de nombroses reivindicacions pels drets civils, democràtics i nacionals. **24/3/2019**. 7,5 € (Amics 5 €). Inici: Gran Via / pg. de Gràcia, davant del cinema Comedia. Durada: 2 h